

Foto Glenn Murberg

Dubbel stenbroarna i Arnäsholm

Vid Arnäsholm i Ljushults socken hittar vi denna dubbelstenbro med cirka 30 meters mellanrum över Lilla Häggån. Att man har placerat dessa broar på detta vis är att utloppet i Frisjön kan regleras så det kan variera på en och en halvmeter. Detta medför att åbädden vid högvatten kommer att utgöra sjöbotten till hela sin frikostigt tilltagna bredd. Väg banan ger då ett intryck av att löpa över en bred vik av sjön eftersom terrängen uppströms är helt flack. När jag var och besökte dessa broar så var det inte högvatten och jag började fundera varför man hade byggt två broar så tätt men det blev att läsa på lisa om broarna. Bron är uppförd av kilad och råhuggen sten och kan vara byggt i början av 1880-talets andra hälft. Valvet har tätats med betong och förstärkts mer armeringsjärn, broräcket är av grov vitmålad plank och är förankrat i järnhållare.

Foto Glenn Murberg

Den östra bron av tvillingbroarna i Arnäsholm är byggd av lite grövre sten än vad den västra. Denna bro har också en helt avvikande valvutformning jämfört med den västra. Valvet är avsevärt bredare, 3,7 meter jämfört med 2,6 meter. Den äldsta av dessa broar är nog den östra eftersom den är placerad där det största genomflödet sker och den är uppförd med en teknik som användes på ett tidigt 1800-tal.

Enligt muntlig tradition besökte Gustav Vasa Arnäsholm under någon av sina återkommande vistelser på den relativt närbelägna fräsegården Torpa, där han hämtade den 17-åriga Catharina Stenbock till gemål. Det finns olika uppgifter om anledningen till konungens besök på Arnäsholm. Det kan ha gällt försök att införliva egendomen i Torpas domäner för att ytterligare öka dess areal. Eller avsikten kan ha varit att besöka adelsmannen, krigaren och vännen Söffren (Severin) Kijl vilken bland annat deltog i inbrytningarna i Halland för att bekämpa fienden Danmark. Den egenmäktige Kung Gustav kom efter allt att dömma i tvist med motparten och lämnade Arnäsholm i vredesmod, helt säkert i släde eftersom han föredrog att göra sina resor då det var lämpligt "åkeföre". I sitt upp rörda sinnestillstånd gav han kusken order om att snabbt styra färden mot Torpa. Den våldsamma färden slutade snöpligt nog i en vurma. Platsen där detta missöde inträffade bär ännu i dag namnet "Vasavältan". Gustav Vasa besökte för övrigt av och till de dåtida gränshäraderna till det dåtida Danmark. Om sätesgården Arnäsholm kan tilläggas att den nuvarande manbyggnaden härstammar från första artiondet på 1800-talet. Arnäsholms ålder är mycket hög. De väl bevarade källarvalven går tillbaka till medeltiden. Att platsen varit en försvarspunkt mot den danska krigsmakten kan inte uteslutas.

Det finns många stenbroar i Ljushults socken och jag tror att jag har missat några där och framför allt en som jag vet att jag letade efter med hittade den inte. Den ska ligga på en väg vid femskiftet om man kommer ifrån Aplared och när man kommer fram till femskiftet så ska den ligga till vänster. Men den kanske är riven och ersätt med något annan bro, vet du som läsare om denna bro finns kvar? Skicka gärna ett mail till mig på gamlaborås@murberg.se.